

Warszawa, 20-03-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.7033.60.2022.KNK

Pan

Dariusz Standerski

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie
Cyfryzacji**

Ministerstwo Cyfryzacji

AE:PL-45928-68514-CHARA-16

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich, w ramach wykonywania swoich kompetencji, rozpatruje zagadnienie przeciwdziałania i zwalczania dezinformacji, które ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia przestrzegania oraz realizacji konstytucyjnej wolności wyrażania poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Dezinformacja rozumiana jako „możliwe do zweryfikowania nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, tworzone, przedstawiane i rozpowszechniane w celu uzyskania korzyści gospodarczych lub wprowadzenia w błąd opinii publicznej, które mogą wyrządzić szkodę publiczną”¹ – powoduje dezorientację obywateli i osłabia ich zaufanie do instytucji publicznych. **Może ona także wywoływać skutki analogiczne do cenzury, prowadząc do ograniczenia możliwości pozyskania**

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Zwalczanie dezinformacji w Internecie: podejście europejskie, Bruksela, dnia 26.04.2018 r. COM (2018) 236 final.

przez obywateli prawdziwych informacji, zniekształcenia dyskursu publicznego i zaburzenia demokratycznych procesów politycznych.

W Polsce i w Europie w ostatnich latach powszechnie dostrzega się zagrożenie, które niesie ze sobą dezinformacja, co prowadzi do opracowania i rozwijania regulacji przewidujących mechanizmy przeciwdziałania temu zjawisku. Jednym z najdonioślejszych przykładów tego typu działań jest zeszłoroczne włączenie² kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji w ramy prawne aktu o usługach cyfrowych³, w celu wspierania mechanizmu samoregulacji tej materii przez dostawców usług pośrednich.

Równocześnie oparcie strategii przeciwdziałania i zwalczania dezinformacji na reakcji platform internetowych na dezinformację jest niewystarczające, czego dowodzi m.in. opublikowany niedawno raport p.t. „Reakcja platform społecznościowych na zgłoszenia w 2025 roku” przygotowany przez Ośrodek Analizy Dezinformacji NASK⁴.

We wspomnianym raporcie wskazano, że spośród materiałów noszących znamiona naruszenia przepisów regulaminów tych platform lub naruszających inne regulacje prawne, na przykład krajowe lub unijne, zweryfikowanych i przekazanych platformom przez NASK w 2025 roku (46 511 materiałów) platformy usunęły 12% zgłoszonych treści, moderacji poddały 68% z nich treści oraz odrzuciły 20% zgłoszeń⁵.

Między innymi z tego powodu powszechnie rozpoznaje się potrzebę podjęcia przez instytucje publiczne kompleksowych i długofalowych działań nakierowanych na przeciwdziałanie i zwalczanie dezinformacji. Propozycją wprowadzenia w życie takiego podejścia do omawianego problemu jest opublikowana niedawno strategia Komitetu

² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/commission-endorses-integration-voluntary-code-practice-disinformation-digital-services-act> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

³ Rozporządzenie w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. U. UE. L. z 2022 r. Nr 277, str. 1 ze zm.).

⁴ <https://www.nask.pl/magazyn/reakcja-platform-spolecznosciowych-na-zgloszenia-w-2025-roku> [dostęp: 9 marca 2026 r.].

⁵ Tamże.

Sterującego Rady Europy ds. Mediów i Społeczeństwa Informacyjnego⁶ mająca służyć opracowaniu krajowej strategii przeciwdziałania dezinformacji w oparciu o pięć filarów: badania i monitorowanie dezinformacji, wzmocnienie umiejętności korzystania z mediów i informacji (*media and information literacy*); wspieranie dziennikarstwa wysokiej jakości i odporności mediów, zapewnienie uczciwości wyborów, zapewnienie konkurencyjności i odpowiedzialności w ramach ekosystemu cyfrowego. Powyższe działania powinny odbywać się w oparciu o cztery zasady: ochronę wolności wypowiedzi, podejmowanie współpracy międzynarodowej, zaangażowanie wielu stron oraz budowę długotrwałego zaufania.

W ramach wspomnianej strategii zaproponowano wiele rekomendacji, których wdrożenie miałyby pozwolić na budowę systemu odporności na dezinformację. Jako szczególnie wartościowe należy ocenić uwagi odnoszące się do zasadności rozważnego i proporcjonalnego stosowania tych środków zwalczania dezinformacji, które mogą prowadzić do ograniczenia wolności wypowiedzi. Warto bowiem pamiętać, że w niektórych przypadkach „granica między przeciwdziałaniem zagrożeniom związanym z dezinformacją a jawną cenzurą jest bardzo cienka”⁷. Ingerencje w wolność wypowiedzi, jeśli są nieuzasadnione lub nieproporcjonalne, mogą prowadzić od skutków przeciwnych do zamierzonych, podsycając narracje spiskowe i twierdzenia o represjonowaniu obywateli, pogłębiając polaryzację i podważając zaufanie do instytucji demokratycznych.

Podobne konkluzje w zakresie konieczności działania kompleksowego i długofalowego wynikają z niedawno opublikowanego raportu z badań dotyczących skuteczności strategii przeciwdziałania dezinformacji klimatycznej w kontekście Europejskiego

⁶ <https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/-/council-of-europe-steering-committee-on-media-and-information-society-adopts-new-policy-document-to-strengthen-information-integrity> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

⁷ Wyrok EPTCz z dnia 22 lipca 2025 w sprawie Bradshaw i inni przeciwko Wielkiej Brytanii, nr skargi 15653/22, pkt 160, HUDOC <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-244218> [dostęp: 9 marca 2026 r.].

Systemu Handlu Emisjami (ETS 2)⁸, W treści sformułowanych na podstawie badania rekomendacji wskazuje się, że „żadne pojedyncze działanie – czy to *prebunking*, *debunking*, edukacja medialna, czy regulacje platform – nie rozwiąże problemu w sposób trwały i uniwersalny”⁹, a odpowiedź na masową dezinformację wymaga wielowymiarowego podejścia opartego na modelu zintegrowanej obrony, w budowie którego powinno się czerpać z doświadczeń innych państw regionu.

Organy władzy publicznej wydają się świadome wyzwań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem dezinformacji¹⁰, czego przykładem jest określenie tego zadania jako jednego z priorytetów Ministerstwa Cyfryzacji na 2026 rok¹¹ oraz uwzględnienie omawianej problematyki w projekcie Strategii Cyfryzacji Państwa¹².

W treści przywołanego projektu wskazano na dwa cele dotyczące wprost kwestii przeciwdziałania dezinformacji tj. skoordynowanie działania jednostek przeciwdziałających dezinformacji (cel 3.1.3) oraz stałe pogłębianie poziomu świadomości społecznej na temat dezinformacji (cel 3.1.4.). Konkretnym zadaniem wskazanym w projekcie jest ustalenie organu odpowiedzialnego za nadzorowanie i integrowanie działań różnych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem dezinformacji, które ma zostać zrealizowane w bieżącym roku.

⁸ P. Sadura i in. „*Wiem, że to manipulacja, ale i tak się denerwuję*” Polacy w epoce dezinformacji. Raport z badań i rekomendacje <https://poledialogu.org.pl/wiem-ze-to-manipulacja-ale-i-tak-sie-denerwuje-polacy-w-epoce-dezinformacji-raport-z-badan-i-rekomendacje/> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

⁹ Tamże, s. 69.

¹⁰ Zob. m.in. Ministerstwo Edukacji Narodowej: <https://www.gov.pl/web/edukacja/bezpieczenstwo-zaczyna-sie-w-szkole---edukacja-chroni-przed-dezinformacja>; Ministerstwo Cyfryzacji: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/jak-walczymy-z-dezinformacja>; Ministerstwo Spraw Zagranicznych: <https://www.gov.pl/web/rpa/rekomendacje-rady-konsultacyjnej-do-spraw-odpornosci-na-dezinformacje-miedzynarodowa-przy-ministrze-spraw-zagranicznych-dotyczace-przeciwdzialania-dezinformacji-w-srodowisku-informacyjnym>; Senat RP: <https://www.senat.gov.pl/aktualnoscilista/art,15446,komisje-senackie-przyjely-uchwale-ws-przeciwdzialania-dezinformacji-w-polsce.html>; Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji: <https://www.gov.pl/web/krrit/krrit-gospodarzem-miedzynarodowej-konferencji-anti-disinformation-warsaw-summit> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

¹¹ <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/minister-cyfryzacji-stawia-na-ai-i-walke-z-dezinformacja-plany-na-2026/emj1v6v> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

¹² <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/strategia-cyfryzacji-panstwa---startuja-ponowne-konsultacje-projektu> [dostęp: 3 marca 2026 r.].

Dostrzegając rolę Ministerstwa Cyfryzacji w kreowaniu polityk zarządzania przestrzenią cyfrową, jak również kontynuując dotychczasową korespondencję Rzecznika w tej sprawie¹³, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) — zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie Rzecznikowi informacji o planowanych na 2026 rok działaniach Ministerstwa dotyczących przeciwdziałania i zwalczania dezinformacji.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

¹³ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-dezinformacja-walka-mc-odpowiedz> [dostęp: 3 marca 2026 r.].